

सर्वकर्मोसकलत्रिलोकार्योविष्णुकर्मो ५४ स्वयंभूतः निम्बसिन्दः ५५ अतएवजादिः सर्वस्मात्स्वयमः ५६ आदिः कः हिरण्यगर्भैस्वष्टा सवेदारीप्रथमहस्तिभुतेस्तस्यादित्वं ५७ विधिः पथ्यत्रोत्तरवादिस्तो ५
क्षयेचयै इत्यर्थः ५८ सहस्राक्षः अनेतकत्वरणादिमान् सर्वतः पाणिपादे तस्मै तैस्त्रिभिर्गोभिरुत्तरादिवास्यात् देवेन्द्रोवा सर्वस्य तदभिन्नत्वात् अन्दिवेदे सर्वस्यित्यादिभुतः ५९ विद्याजानिनीना
दिप्रकाशकत्वेनविषुत्तान्यक्षाणि इंद्रियाणि यस्यसः विशालाक्षः ६० सोमभेदः लताहूपयजियैहविर्वा यत्पुरुषेणहविषेति तस्येवहविष्वददीनान् ६१ नक्षत्रसाधकः स्फुटतोबाणतानिज्जोनीषियन्सत्रा
णीतिभुतेराकाशोदीप्यमानानिशरीराणि नक्षत्राणि साधकः इष्टादिकारिणो सोमलोके दिव्यशरीरत्वाभस्यददीनान् ६२ ॥ ३७ ॥ चंद्रः ६३ सूर्यः ६४ शनिः ६५ केतुश्चप्रसिद्धः ६६ चंद्रोर्कीर्णगृण्हातीतिग्रहो
राहुः ६७ ग्रहाणोपतिः क्रूरत्वात्तमंगलः ६८ वरो वरणीयः पूज्यो बृहस्पतिः सएवराक्षः बृहस्पतिर्हि ब्रह्मोभूतेतिमेवायणीयभुतेर्ब्रह्मस्य बृहस्पत्ययतारत्वप्रवणान् ६९ अत्रिः अत्रिगोत्रापस्यत्वाद्वै
तेनसर्वग्रहस्वरूपीत्यर्थः ७० अत्र्याः अत्रिपत्न्या अनस्यथाः नमस्कृतीदत्तदुर्वोमोक्षेपणतत्पुत्रत्वात् ७१ मृगबाणार्पणाः मृगरूपधारिणियज्ञेबाणं अर्पयतीति तथा ७२ अनघः यज्ञोपि निष्पापः तेजीयस्तात्स

सर्वकर्मस्वयंभूतत्वादिरादिकरोनिधिः ॥ सहस्राक्षोविशालाक्षः सोमो नक्षत्रसाधकः १ ॥ ३७ ॥ चंद्रः सूर्यः शनिः केतुर्ग्रहो ग्रहपतिर्वरः ॥
अत्रिरत्र्यानमस्कृती मृगबाणार्पणो नघः ॥ ११ ॥ ३८ ॥ महातपाघोरतपा अदीनो दीनसाधकः ॥ संचत्सरकरो मंत्रः प्रमाणं परमंतपः ८ ॥ ३९ ॥
योगीयोज्या महाबीजो महारिता महाबलः ॥ स्कवर्णरेताः सर्वज्ञः स्कबीजो बीजवाहनः ॥ ९ ॥ ४० ॥

मंत्रत्वाच्च ७३ ॥ ३८ ॥ महवविश्वसृष्टि क्षमंतप आलोचनं यस्य समहातपाः स एक्षत लोका नुसृजा इति सद्रमो लोको कानुसृजतेति श्रुतेः ७४ घोरविश्वसंहारक्षमंतपो यस्य निघोरतपाः यो ह्येव प्रभावः स एवाप्यइ
ति श्रुतेः ७५ अदीनः महामनाः स्कत्रीव विभीषणादिभ्यः प्रणतिमोत्रेणाल्यप्रदः ७६ दीनसाधकः दीनानां शरणागतानां इष्टसाधकः ७७ संत्सरस्यकः कर्तो कालचक्रप्रवर्तको भूत्वादिभ्यो निर्गणरूपः ७८ मंत्रः मनना
आयत इति प्रणवादि रूपः ७९ प्रमाणं वेदशास्त्रादिरूपः ८० परमंतपः अयंतु परमं योगीययोगेनास्मददीनमिति याज्ञवल्क्योक्ता धर्मः ८१ ॥ ३९ ॥ योगीयोगनिष्ठः ८२ योग्यो योगे ब्रह्मसूत्राप्रविज्ञापनीयः ८३ महाबीजो
कारणस्यापि कारणं ८४ महोरेताः महत् जडानृतस्यापि अव्यक्तस्य स्फूर्तिसत्ताप्रदरेतः प्रतिविद्यो यस्य समहोरेताः ८५ अतएव महाबलः उक्तुष्टसाधकः ८६ स्कवर्णरेताः अपएव ससर्जो येता स्कबीजार्थमवास्तुजन्त तद्
दुमभवेद्वैमं सहस्रौ च समप्रभमिति स्कंदावहिरण्मथ ब्रह्मांडस्रष्टा अग्निरूपेण स्कवर्णरेता एव वा ८७ सर्वज्ञः माया ब्रह्मसर्वज्ञाननस्य केभ्यो सौज्ञेति वा ८८ स्कबीजः स्फुट अविकारी बीजभूतः सर्वकारणभवतीत्यर्थः
८९ बीजवाहनः बीजं अविद्याकामकमीलकं तदेव वाहनं इह लोकोपरलोके संचारार्थं यस्येति तथा यथोक्तं आत्मानं रथिनं विद्धि शरीरं रथमेव निति शरीरपदं ध्रुवाद्यक्षरपरमिति सिद्धांतः ९० ॥ ४० ॥